

TISKOVÁ ZPRÁVA
OSTRAVA 20. dubna 2023

WAGNERA JE TŘEBA ZAŽÍT! ROMANTICKÝ OPERNÍ OPUS TANNHÄUSER OPĚT NA SCĚNĚ NÁRODNÍHO DIVADLA MORAVSKOSLEZSKÉHO

Na jevišti Divadla Antonína Dvořáka v Ostravě se vrací velké romantické dílo německého skladatele Richarda Wagnera (1813–1883). Nová inscenace opery *TANNHÄUSER* v režii Jiřího Nekvasila a hudebním nastudování Marka Šedivého bude mít premiéru 27. dubna.

Tannhäuser byl poprvé uveden v roce 1845, ale Wagner opakovaně dílo revidoval a zřejmě nikdy nedospěl k pocitu, že je to verze definitivní. „Wagner (stále) dluží světu svého *Tannhäusera*. Jeho úmysl vytvořit tak dokonalého *Tannhäusera* přerušila smrt.“ To je výrok Wagnerovy druhé ženy Cosimy krátce po jeho smrti; slovy o dluhu se netajil ani autor sám. Východiskem pro inscenaci NDM byla poslední autorizovaná verze, tzv. „vídeňská“ (z roku 1875).

Tannhäuser rozhodně patří k vrcholům romantické opery první poloviny 19. století! „*Diváci mohou opět po pěti desetiletích v Ostravě vstoupit do Wagnerova jedinečného divadelního světa, stvořeného z podmanivé hudby a básnivého libreta! Tannhäuser je magická filozofická báseň a velké operní divadlo!*“ nešetří obdivem režisér Jiří Nekvasil.

První velkou inspirací byl skladateli jeden z jeho pobytů v severních Čechách, při kterém navštívil hrad Střekov. Už v té době začal Richard Wagner koncipovat své libreto opírající se o středověké reálie. Jeho zájem o dávnou německou historii i mytologii byl hluboký a celoživotní a nacházel tam inspiraci i pro svá další libreta. „*Tentokráte jej oslovily příběhy o rytíři a pěvci Tannhäuserovi, o středověkých soubojích pěvců na hradě Wartburgu a také o Tannhäuserově pobytu ve Venušině sluji a o jeho kající pouti do Říma. Wagner nebyl zdaleka první, kdo námět zpracoval. Pro něho byl ale příběh podkladem pro vyjádření vlastních myšlenek. Tannhäusera tísní pocit nepochopeného umělce, výjimečného génia, který stojí nad svými současníky. Podnikl cestu až k podstatě lásky, do samého nitra Země, do Venušiny sluje, kde dlel v objetí bohyně smyslnosti, krásy a lásky. Venuše jako jediná chápe jeho písně, jeho tvůrčího génia. Jejím protikladem je Alžběta, čistá panenská bytost, neteř durynského lankraběte, k níž všichni vzhlížejí jako k nedostiženému ideálu. Na pěveckém zápase způsobí Tannhäuser skandál. Ve svém výstupu se veřejně přiznává, že pravou podstatu lásky poznal ve Venušině sluji. Před úplným zatracením jej zachrání přimluva Alžběty. Rozlícený dav ustupuje jejím prosbám a nechává Tannhäusera naživu. Od lankraběte dostává ještě jednu šanci. Je jí kající cesta s poutníky do Říma, jejímž účelem je získat papežovo rozhřešení. Milost mu však nepřináší nejvyšší představitel církevní instituce, ale*

Šárka Swiderová
Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava
GSM: +420 604 238 789
E-mail: sarka.swiderova@ndm.cz
www.ndm.cz

obět' nevinné dívky Alžběty. Kde selže instituce, zachraňuje vše nekonečná přímá Boží milost a upřímná láska schopná sebeobětování," přibližuje Jiří Nekvasil.

Wagner si svým libretem připravil půdu pro několik zcela kontrastních výpravných prostor a scén, které poté svou hudbou plně oživil a naplnil. Z erotického a vztahového napětí ve Venušině sluji se stříhem dostáváme do překrásné jarní přírody. Lyrický sólový zpěv jara střídá píseň poutníků putujících do Říma, kontrastem jsou následující lovecké fanfáry a příchod rytířů. Druhé dějství představuje velkou scénu souboje pěvců. Intimita je střídána velkolepostí. To vše od bezútěšného čekání a beznaděje třetího dějství až k mohutné působivé katarzi a hudební apoteóze.

V titulní postavě Tannhäusera skladatel zosobnil zdánlivý konflikt mezi tělesnou a duševní láskou. **Protipóly reprezentují postavy smyslné Venuše a Alžběty**, dívky milující hlavního hrdinu čistou, oddanou láskou až do své smrti. V naší inscenaci obsadili režisér Jiří Nekvasil a dirigent Marek Šedivý do ženské dvojrole vždy **jedinou pěvkyni**. Dvojrole se zhostí držitelka Ceny Thálie, německá sopranistka **Maida Hundeling** a mezzosopranistka **Kateřina Hebelková**, rodačka z Jihlavy, která působí především v Německu a Rakousku. **Tannhäusera** ztvární **Hans-Goerg Priese** (v Ostravě se představí poprvé) a **Gianluca Zampieri**, kterého ostravští diváci znají řadu let, v poslední době například jako Otella ve Verdiho stejnojmenné opeře. **Výrazná je zde role sboru** – sbor opery NDM, rozšířený o externí sbor, řídí Jurij Galatenko. Dětské Operní studio NDM vede Lenka Živocká. **Atmosféru dokreslují velkolepá scéna Daniela Dvořáka a kostýmy Marty Roszkopfové.**

„Naše inscenace se inspirovala autobiografickými spojnici mezi operou, Wagnerovým životem a jeho názory, které najdeme ve všech zralých skladatelových opusech a které byly a budou inspirací pro mnoho jiných inscenátorů. Jsou to: motiv hledajícího, okolím nepochopeného umělce – výjimečného génia; konflikt mezi láskou smyslnou a duchovní; nedůvěra k církvi jako k instituci; žena obětující se pro spásu svého drahého, i když hříchem minulosti poznamenaného muže, kterého bezvýhradně miluje. Proto i Tannhäuser prostřednictvím kostýmu bere v naší inscenaci na sebe podobu Richarda Wagnera. Prochází příběhem a vstupuje do světa, který stvořil svou fantazií," uzavřel Jiří Nekvasil.

Soubor opery NDM stál před výzvou nastudovat *Tannhäusera* zatím čtyřikrát: poprvé v roce 1924 pod taktovkou Emanuela Bastla, v režii Karla Küglera a na scéně Vladimíra Kristina. Následující dvě inscenace s rozestupem jednoho desetiletí hudebně nastudoval Jaroslav Vogel (1933, 1943). Pak dílo mohli ostravští diváci vidět až v roce 1972 v hudebním nastudování Jiřího Pinkase, v režii Iliji

Šárka Swiderová
Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava
GSM: +420 604 238 789
E-mail: sarka.swiderova@ndm.cz
www.ndm.cz

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE STATUTÁRNÍHO MĚSTA OSTRAVA
UL. ČS. LEGIÍ 148/14, 701 04 OSTRAVA - MORAVSKÁ OSTRAVA
OSTRAVA!!!

Hylase a na scéně Vladimíra Šrámka; tato inscenace se hrála 26× během dvou let a měla velkolepé finále v Itálii. **V Ostravě zazní nyní opera v pátém nastudování, poprvé ale v německém originále s českými a anglickými titulky.**

Novým nastudováním opery vzdává NDM hold skladatelovým výročím: 22. května uplyne 210 let od narození a 13. února jsme si připomněli 140 let od úmrtí. Poslední Wagnerovou operou na jevišti Divadla Antonína Dvořáka byl před 10 lety *Lohengrin* v režii Rocca a v hudebním nastudování Roberta Jindry.

Šárka Swiderová
Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava
GSM: +420 604 238 789
E-mail: sarka.swiderova@ndm.cz
www.ndm.cz